

तदन्तरं च प्राप्तां ॥ तदन्तरं च देहस्त्रितिः तथा सहस्रामि सरस्ती रक्षणमासी नः ॥ तां विगलितवेद्यां तं मकरोत् ॥
तदनु ॥ लक्ष्मीकरकमललापिततैः लः पार्श्व्यास्त्राना र्थमाहुतः ॥ स्नानपीठमारुहो ह ॥ तदा कश्चिदवसरपाठकः पपा
व ॥ घनीभूतैः स्नेहैः प्रथममभिलिप्याल्लसद्नाद्रवीभूतैर्लिप्तं तदनु रमणं सारुतवती ॥ इति स्तेः स्नानं स्नानं स्नानं स्नानं
श्चिद्वमकनाकराहस्तेः स्नानं हिमगिरितनूना द्वायतितं ॥ ७ ॥ तत्र काचन भीमसेनतनु रियोः स्निप्तघटा ॥ काचं विंध्याटवीवमहा
करिराकागजपंक्तिरिवमहोदकधाराकलिता ॥ काचिन्कोरीवनिशो लसितचंद्रजीवना ॥ काचिन्नयीपीतनुचक्रकुमरत्त
कमलोद्गासितकरा ॥ काचिद्द्विष्टुवराणि धृतकमला ॥ देवं वनिताजनतास्त्रापयांबभूव ॥ अथाकव्यादिभिरात्मानं संसृष्ट
॥ शमीशमीमानीयस्थापितनां दिः ॥ नारायणपुराभिगमनमंत्रिं चिकारदेवः ॥ ततश्च ॥ शुभयोगनक्षत्रयुजि ॥ मृदितपद्मा
वती इद्रुजि ॥ मुदिताकाशभुजि ॥ दिवसे वामभागे चक्रेषु च लसता कलधोतवर्णनसरस्वतीपंचकेन युक्तः हंसयानः पु
रतः ॥ चंद्रवर्णा चहीनमालोकिवायुत्तरतः ॥ गजेन्द्रगमनौ दक्षिणतः शर्चीपुरंदरो ॥ शरजातकीर्तिकलितौ चरुणस्कंदौ

पश्चिमतः ॥ ययतुः ॥ अयेषियथायोग्यंतिर्जरुदयानंदकंधोरतिमन्मथोच ॥ ज्येष्ठाषाढौज्यलौपुनर्वसुद्विसितौसूर्यस्फुटधाकोरो
 च ॥ मद्रिष्टदायीनमद्रिष्टदायीरसानुकूलोनरसानुकूलः ॥ लसस्वरूपौनलसत्वरूपौमध्येयौताक्षर्यथःसलक्ष्मीः ॥ ८ ॥
 एवमेणनजाताभिरामं कतिचित्थानामति कालाचकपिलेश्वरं ॥ सुवर्णमुखरीतिख्यातांशुकाभिधानां व्यक्तित्वं नदीचती
 र्त्वा ॥ महाकल्पसदृशेनवेवाहिकजेनेकेनचिद्विचसेनचसामोदंप्राप्यनारायणपुरवाद्योद्यानपुष्पाटिकाप्रदेशं ॥ दृष्ट्वा
 चियद्भूमिपालं ॥ ज्ञातेनान्योन्यपटवासप्रक्षेपव्यापारे ॥ आसस्येवपुराणारामख्यातस्य ॥ कृतस्येवमहाविटपालिश्लाघ्य
 स्प ॥ महोरिवनगलतामस्य ॥ सुकृतिनद्वयमहादायास्त्रितैः ॥ सुकलत्रस्येवदृष्ट्वासवस्य ॥ समसंगणस्येवेतस्ततःपत
 त् ॥ लीकरवस्य ॥ स्वरेश्वरस्येवसहस्रनेत्रस्य ॥ चेत्यरसात्कद्रुमस्यात्कवालेक्षणमासीनः ॥ पद्मावत्याःविहारैर्विनोदनार्थकस्मि
 तंमंदिरमध्यवासं ॥ तदनुमरालकस्तमुवाच ॥ पाकस्तानंहिरण्यखलमथचमधोरुत्सवस्तानमेतत्प्रहादस्तानमेतत्कु
 विवसतिरियंवांवरस्तानमेतत् ॥ भात्येवंगेहमेतत्पुनरकरमणिसारकृतंतादृशं चाप्याश्रयंश्रीनिवासप्रभुवरविबुधोत्

सते मोदहेतुः ॥ ७ ॥ किंच ॥ एषादेव्याः धरयाः प्रसारभूमिः चेटीमस्त्रिकानामामन्सुरेन विज्ञापयति येचं ॥ भवत्संबंधितो ये
वाहिकाः यथा योग्यतत्तस्थानेषु स्थापिताः ॥ तथा हि ॥ मेघवृषभादयोगोद्ये ॥ मर्तृहारिकां कटसुनक्षत्रमाला ॥ रभादयः प्रभ
दवने ॥ क्विबुधकलानिधयः सुधाधोतप्रासादेषु ॥ स्तोधाग्रेकेतुः ॥ मंदः सभायावहिर्देशे ॥ भुजंगावतीनरेन्द्रभवने ॥ अत्येसर्वे
पिस्कमनोगणाः वाद्योपवने ॥ अचित्तु ॥ धनुः शस्त्रशातायां स्वाप्यमघानेया ॥ ताराओंगिरस्पतिकर्तृप्रापणीयाचंद्रस्पया ॥ देवेन
सह आगतः सवितावसुदेवो वासुदेवो विवेतुमिष्णमीति ॥ देवोप्यनाकर्णितकेन वयस्यमरा लकृ कृदाश्रियामाविरमेत् ॥ प्रहस्त
पीउते योग्यो नूनं कुंभप्रभाहरः ॥ कुचाभोगः सरेजाक्ष्याः हर्तमानिचराजते ॥ ३ ॥ प्रियकामित्सोर्दयं विलसन्तारकेक्षणं ॥ पुनः
पश्यामि नूतूचंद्रं वृषुमिबोद्धसत् ॥ ११ ॥ इति चिंतयन्नेवनामिज्ञामसनेपीत् ॥ एवं स्थिते ॥ श्रितकमलचंद्रेषु मिलितेषु कथं क
थमपि प्रियचाटवचनपरिषादीनि क्वचवस्त्रिधासुमुग्धासु ॥ अस्यांगनालिंगतचिद्रदर्शनं कोपसंजातकटुवचनमडितासु
॥ रवुं उतासु ॥ १४ ॥ संचारिजनदर्वानचकितचकिततारकासुभिसारिकासु ॥ कामिमिथुनमनोरथप्रहरणायुधेषु

५२ जज्ञरणायुधेषु॥आप्रातः कालजागरूकश्चरद्दतधावनसमयकृत्तनिकवनेषुपांस्तलाजनेषु॥अक्षश्रमोत्सवमा
 नशोपाचलवामरेष्विवर्यडितदृजवसनेषु॥महाराष्ट्रसैनिकेन्निवआकुलीकृतकुर्तेलेषु॥वालापच्चित्तुकुसुमेधि
 वनस्यांकितवृतेषु॥अपुरोभागस्थितर्मन्त्रिजनसल्लापपरवशाद्भावदनेष्विवपश्चात्प्रापितकर्वेमातेषु॥याम्यजनिण
 लक्ष्मिस्तशुकेश्विकिन्मलिनपत्रेषु॥चहुव्यापारव्यवणिकजनैष्विवअक्रमेवेष्टितनीवीषु॥मरचभंगकुपितेद्रेष्वि
 वमुक्तपयोधर्यधेषु॥नलकूवरेष्विवदंतदपरभोरुषु॥नमुचिश्रुताघातदूतगर्जेद्रेष्विवआयस्तकटेषु॥निमुक्तैष्विवमु
 क्तकंचुकैषु॥कौस्तभेष्विवमनोत्तमणितोत्सवनेषु॥वेनेष्विवगलितांगरागेषु॥अप्रगल्भकायेष्विवविभ्रष्टालंका
 रेषु॥तरुणजनेषु॥वारुणीमनोविलासेष्विवअनुभूयमानशेषस्करंतस्वेषु॥जातेजगन्मंगलेप्रभातसमयेक
 स्मिंश्चिद्राजमंत्रिणिसमागत्यकृतमंगलस्नानेनदेवेनभरितव्यं॥अयमयत्सरंयतिदेवः कल्याणमंडविकाप्रवेशा ५२
 यवियन्महीपालः सूर्यश्रेतिचदति॥श्रीनिवासस्ततथाकल्यास्वयमेवागल्यराज्ञाआकारितः सर्भाप्रविवेश॥त

त्रं वै चाहिकानां परस्परं परिहासपेशलाः वाचः प्रसरंति स्म ॥ तथा हि ॥ कन्यापक्षगाः स्त्रियः ॥ भुजं गार्हितमानसे वारुणि
 कुंकुमेन सत्कुरुपालं ॥ पिता महाश्लेषरसिके सरस्वति हरिद्रया लिप्तौ कुरुचकुंभौ ॥ चंडिपार्वतिपुरोभव ॥ गुरुद्वयपयो
 धरेतारस्वीकुस्तीटिका ॥ तापसहितालिंगेन अरुधति आसने उपविश ॥ इति तथा च वरपक्षगाः यनिताः ॥ पीडितः स्त
 नभारेण तवपीनपयोधरे ॥ धरे विद्यन्महीपालः विद्यार्थो भूभृदप्यभूत् ॥ ११ ॥ कांचन प्रति ॥ सकप्रलं वस्तनिद्रतगृहि ॥ मातं
 गगामिति केंद्रुहि ॥ दोषाकरे मुखे कस्तेयं ॥ अधरलसद्रागे श्रंतासि इति ॥ अथ तस्मिन्व्यतिकरे ॥ वृष्यं तैर्यदवर्णियन्न विबु
 धैराश्रयि यत्तापसैराध्यायि व्रजयन्नवीभिरनिशं चाश्लेषियस्संभ्रमात् ॥ यश्चालं विसमुद्रराजस्तयाप्याराधिमद्देवि कैस्त
 चाक्षालिपदं विद्यन्वृपतिना कन्याप्रदानोत्सवे ॥ १२ ॥ किंच ॥ अंगुष्ठस्य दंशाननो नखमणे ब्रह्मांडभांडं क्षितिः स्वर्गस्य प्रणतेः
 कया धृतनयः संकुट्टनस्योरगः ॥ यात्रायाः पितरो ह्यलो कतदिनीपांसोर्महत्सु विदुयस्वश्रीचरणस्य तं नृपवरः प्रक्षाल्य ध
 न्यो भवत् ॥ १३ ॥ तदनुवत्साभरणादिभिरभ्यर्च्य ॥ कांतीतिकैरावेरिते समये राजकन्यां दातुमुद्यतः ॥ कन्यावरयोर्त्रिजा

५३ मिवापरोमंतरपदीधारयामासपुरोधोभ्यां॥अत्रांतरे॥तत्कालयोग्यमंगलगीतिर्वापवाठतदुचितोजनः॥तथाहि॥याःप्रोक्ताः
 सरयारिजातहरणेयाभूमिजोन्मूलेनेयाःकंसस्यनिवर्हणेकुचोपीउस्पयाःसंज्ञितौ॥ताभिःसप्रतिनूतनेतरंगिरांश्रेणी
 भिरात्रगस्महेकव्याणं कमनीयनिरजदृशोःपद्मावतीकृत्तयोः॥१४॥ओउरिक्त्त्यतिसंहरःसरयसैरंज्ञाचीवत्युनयेहृयस्त्रग
 दापनोदनपदुर्विश्रंभनंदद॥१५॥स्त्रीवस्तिनिपालशोेरिक्ततयोःपाणिग्रहेमंगलं दद्यात्पुत्रगणशैलवस्ततिःकोजवतारो
 हरिः॥१५॥तिर्यक्तिर्यगयांगपंक्तिवलनवत्तत्रपामिश्रितस्मेरास्वद्युतिसूचितस्मृतावेगातिरेकक्रमा॥सा नंदाद्विस्तभस्त
 यकवचोःकीकप्रकोपावहिःपार्श्वस्तजकमलाविवाहसमयेदद्यात्तिरंमंगलं॥१६॥लेखाःकीभिर्कृतोविधिरिचप्रेरवत्प्रवालकृति
 र्वाणीहस्तत्रयातिपल्लवुकलप्रेक्षश्याणिव्यवत्॥पद्मोऽलासकरस्तथाहरिरिवश्रीश्रीनिवासप्रभोःपादःरुद्रमवियन्त्रपालक
 तयोःकुर्यान्महन्मंगलं॥१७॥इति॥अथसंप्राप्तेमुहूर्तेसावधानेनस्तेषामितिभगातिपुरोधोहृये॥वाद्यतिघंटांश्रापगणके
 वाद्यमानेषुतुषेषु॥गायंतीषुतद्देशभाषाकुशलास्किरंटीषु॥पठस्त्विविधमंत्राब्राह्मणेषुआकाशभूषेयि॥आनंदामृत

५३

ससेमज्जन्मानसे ॥ पद्मावतीदेवीस्वांजलि कलिततंडुलान् श्रीनिवासस्यमौलावास्त्रिपत् ॥ देवोपितस्याः ॥ अत्रांतरे ॥ राजपु
त्याः सरवीमदनकलिकाधरमबोचत् ॥ देविपश्यपश्य ॥ नानारत्नमयाद्वाब्रमवयाश्रीवज्ररेखान्विताः किंचेतेप्रमदाश्र
नीलमिरिताः सच्चंद्रकांताः पुनः ॥ लक्ष्मीनायकमस्तकेंबरमणीरत्नेडितास्तंडुला मुक्तास्तेतुकरप्रवालकलितारूपधरा
गान्विताः ॥ १० ॥ ततः प्रथमं देवो देवीमनोकथत् ॥ यस्याः वदनमिवकवलयलोभनीर्यनयनयुगलं नयनकगवदल्लसंद
रंवदनं ॥ कुचकगीचघनघटाकारमंजुलाकुंतलालीकुंतलातीवसारंगत्तपादयिनीकुचकगुली ॥ किंच ॥ काटाक्षः सतीक्ष्णो
पिकुल्लः ॥ कुचभारः पर्वतस्वरूपोपिगुरुः ॥ अपिच ॥ मौलिविक्रकचोद्भासिता ॥ कटाक्षः नयककचोद्भासितः ॥ केश्यरविं
दसंदरं नयनमरविंदसंदरं ॥ श्वशोभितो मध्यभागः नरशोभितः पाणिः ॥ यस्कासासदंशंजयर्ननयस्कासासदंशो धररसः
वदरसन्निभंवदनं वदरसभिर्भक्तं लक्ष्मणं दोमुग्धभावः ॥ अशनिर्वियोगः ॥ अर्नंतरसापितमपश्यत् ॥ यश्चाकारेण प्रता
पेन स्मरविद्देषी ॥ यस्वचवदनेराष्ट्रे चंद्रिजाः मुक्तोपमाः ॥ यस्वचवाहनं क्ररवं चंद्रिजराजः ॥ यस्वचाभीकरो ज्यलाः कजाः

५५ उपस्कराश्चयस्मिन्नक्षतिक्रितिं॥ चित्रमितिश्चंद्रशाखासु॥ बंधं दर्शनं विदग्धकरमंडने॥ पयोधरखेदः शरदि॥ किंच॥ प्रस्तानु
 रक्ताः भृंगाः नजनाः॥ अमानो नो द्यासिताः सुद्धौ न वाचुः॥ विप्रसवी लसिताः देशाः नस्त्रियः॥ मत्कुणभूषिताः गजशाखाः न
 कुडयाः॥ अखेतत्॥ शशद्यः स्फुरसौमिकः कमलिनीयर्गनविस्मापयेत्तत्स्वाणश्चतदीक्षणव्यतिकरो रागानुबंधोज्वलः॥
 स्वीचक्रेकमलापनिस्तदुभयं पूर्वबंधस्य यं कामार्तः॥ किलसाहसादिवगले मांगल्यरहत्रंततः॥ १९॥ तत्रश्रातिक्रान्तेलाजा होम
 विधेर्विद्युत्पालः सादरं श्रीनिवासमजीगदत्॥ आशेषाचलमासमुद्रममरक्षमापालयाद्राविउक्षोणीसाश्वरथेभपतिवसंमद्रा
 ज्यंसकोशयुधं॥ अत्यक्तं चिद्विप्रसीदेयमवनोदेहश्चयेवाधवाः सर्वंतेद्यसमर्षितं तदुधुनालन्मुद्रयामुद्रतां॥ २०॥ किंच॥ वरा
 हदेवो नागतः॥ प्रायेणभूदारतयामपिसाभ्यस्यइतिभाति॥ अथयागतेषु यथाविभवं यथोचितं सर्वेविसन्मानिताः॥ शेषायर्कं
 चुकं॥ इद्रायचामरश्रीः॥ चद्रायचनक्षनमात्मा॥ दत्ता॥ अन्येषुचदेवाः सुमनसो जाताः॥ परंकेनचिज्जातिहीनइत्कत्तत्त्वा ५५
 त्वसंतः असमनाः जातः॥ शेषः दीर्घपृष्ठइत्कत्तत्त्वादहितो ज्वसितोभूत्॥ बहुभक्षणोद्देशानरः सहेतिजितः॥ तत्रम

मकोवापराधः॥अपिच॥देवस्वपुत्रीगंगानलिनीवामालतीवासं देहो न गतः॥अन्यत्र॥कचिक्रा लअत्रेवस्थितेन देवेन
भवित अदृशित पुत्रा॥देवोषिकिं चिस्मेरवदनः प्राह॥आर्यमनसा भ्रैव एन स्थितं जानातुं भवान कनाचा मुजानातु॥वराह देवा
भिवंदना ययामिद्रोपाचलमिति॥उक्ताच॥कथं कथमपि अभि नव कन्या वि योगु नो धरा विषय दूपा लो सांस्वसपरिवारसौ
नाशः पद्मावयासहनिर्गत्य अगस्त्याश्रममासाद्य॥गरुड वर्जसर्वाभरणाननुज्ञा प्य कणी द्वाच लमगमत्॥तावुभोभसा
घरुतरतो रुत तं प्रमदो ज्वलो॥श्यामो यमावती कृष्णी रे मातेप न्न गा चले॥२१॥श्रीनिवासो म्यवि हृद्यो लं करान्कट का दिका
नृ॥कवयेवेकदेशयश्रेषमेव हि दत्तवान्॥२२॥सकृद्विना तेन यथा॥परुषा क्षरमिन्वभाव द्रुघेन॥जनता स्करिता सत तं
वेकटभूषाचंद्रेण॥२३॥गुरुगुरु कृपया यंदुस्करं स्तो क लो कैः प्रक टित निज कीर्तिः साद रं वेकदेशः॥चिरसमय द्द रिस्व पू
रयन्कावमेत क्व विरि वचत् दिष्ट श्रीनिवासः कृतार्थः॥२४॥इति श्रीमच्छेष कावपारा चार पार गमन नौ कायमान चरणाभि
वदनं कंठीयाचार्यस्वरि ही राते वास्य न्यत मस्य अलिष्ट शिष्ट रचनापटोः स्वकीर्तिकदंबुधवलित दिग्भित्तियेकटगि

विनिवा विवेकं कटसमावालमुगुलाश्रितस्य अग्रयासा पादितशास्त्रकलस्य कविमज्ञकशिरोः देशिकचरणसरसीरुहसम
 र्चितनिजसुकृतस्य वैकटेशस्य कृतिषु पूर्वश्रीनिवासविलासो नाम श्रेयोत्तरकाव्यवर्धः पर्याप्तः पंचमोऽव्यासः ॥५॥ श्रीकै
 हरीवैकटेशार्पणमस्तु ॥ श्रीहरिदैशिकपत्न्यरोजयोः सादरं शतं शतं नतयो विलंखंतु तं ॥ वसुवाणर्षिभूशाके दुःखितेषुके
 क्रमे ॥ पंचम्यासौ मघस्ते तु मभ्यां यामे तृतीयके ॥ जनरुजोनकरवाचास रामचंद्रभटकाळे निर्मळ करेण लिखितं ॥ श्रीनिवास
 विलासाभिधेयग्रंथ ईमुत्तमं ॥ २ ॥ शके १७७९ पिंगल नाम संवत्सरे शशि कृतौ मासौ तमे मासे माघ मासे कृत्स्नपक्षे १५ तिथौ
 तदिने ग्रंथसंपूर्णं ॥ अथग्रंथसंख्या १५२२ ॥ ॥ श्रीरामचंद्र ॥ ॥ श्रीः ॥ श्रीः